پرونده

هشدار گزارشگر ویژه سازمان ملل متحد

اتهامات بیشتری از جوخه‌های قتل سعودی در راه است

گزارشگر ویژه سازمان ملل در واکنش به پرونده تلاش برای ترور یکی از مقامات سابق اطلاعاتی در کانادا که ولیعهد سعودی متهم اصلی این پرونده است، گفت: اتهامات بیشتر در ارتباط با جوخه‌های قتل سعودی‌ها در راه است.

سعد الجبری یکی از مقامات سابق اطلاعاتی سعودی، پنج‌شنبه هفته گذشته در امریکا از بن‌سلمان به دلیل تلاش برای ترور خود شکایت کرد. دادگاه واشنگتن روز دوشنبه در حکمی خواستار حضور محمد بن‌سلمان، ولیعهد سعودی و ۱۳ شخصیت سعودی در این دادگاه برای پاسخ به سؤالاتی درباره تلاش برای ترور الجبری شد. اگنس کالامارد گزارشگر ویژه سازمان ملل در امور قتل‌های فراقانونی در صفحه توئیتر خود در این مورد نوشت: «اتهامات جدید اگر ثابت شود، این نتایج را تقویت می‌کند که پادشاهی (عربستان) را ولیعهدی رهبری می‌کند که به جوخه‌های مرگ فرمان می‌دهد و همچنان از قبول مسئولیت برای قتل طفره می‌رود.» وی در توئیتی دیگر با اشاره به قتل جمال خاشقجی، روزنامه‌نگار منتقد سعودی در ترکیه نیز نوشت: «شکی ندارم که اتهامات بیشتری در خصوص تیم‌های رسمی کشتار سعودی که به مکان‌های دیگر دنیا اعزام می‌شوند، مطرح خواهد شد.»

بنابر گزارش شبکه خبری الجزیره، در بین احضارشدگان سه شخصیت بسیار نزدیک به محمد بن‌سلمان یعنی احمد العسیری، بدرالعساکر و سعود القحطانی نیز حضور دارند. همچنین دو تن از این افراد به نام‌های هما یوسف الراجحی و لیلی ابوالجدایل در امریکا اقامت دارند.

در پی احضار بن‌سلمان به دادگاه، رو خانا عضو دموکرات مجلس نمایندگان امریکا هم با انتقاد شدید از بن‌سلمان گفت: «ولیعهد سعودی با مصونیت کامل خاشقجی را کشت و اکنون لازم است ما درباره اتهامات تازه مبنی بر تلاش برای قتلی شبیه این تحقیق کنیم.» وی تأکید کرد: «عربستان هم‌پیمان ما نیست و این کشور تهدیدی برای جهان دموکراتیک به شمار می‌رود.»

واکنش

گلایه نتانیاهو از ممانعت امریکا در اجرای طرح اشغال کرانه باختری

نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی با انتقاد از ممانعت واشنگتن در اجرای طرح اشغال ۳۰ درصدی کرانه باختری گفت که اگر این ممانعت نبود، مدت‌ها قبل آن را اجرایی کرده‌بود.

به گزارش فارس، به‌رغم اینکه رسانه‌های صهیونیستی به نقل از منابع مطلعی ادعا کرده‌بودند احتمال اجرای طرح اشغال بخش‌های بزرگی از کرانه باختری در ماه جاری (آگوست) وجود دارد، اما «بنیامین نتانیاهو» اعتراف کرد امریکا مانع وی در اجرای این طرح شده‌است.

به نوشته روزنامه «جروزالم‌پست» نتانیاهو بامداد روز سه‌شنبه در مصاحبه با «شبکه ۲۰» تلویزیون اسرائیل با انتقاد از واشنگتن به دلیل ممانعت از اجرای طرح اشغال کرانه باختری، معترض شد که «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهور امریکا به کارهای دیگر سرگرم است.

وی در این مصاحبه گفت: «از ابتدا هم مشخص بود که اجرای [طرح] الحاق فقط با موافقت ایالات‌متحده انجام‌شدنی است. در غیر این‌صورت، من مدتی قبل آن را اجرا کرده‌بودم. [همچنین] هر نخست‌وزیر دیگری هم بود، آن را انجام داده‌بود». بر این اساس، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی که برای اولین بار علناً از مخالفت امریکا با اجرای طرح اشغال گلایه می‌کرد، افزود: «ترامپ در حال حاضر به چیزهای دیگر مشغول است و این [طرح اشغال] در اولویت ذهنی او نیست.»

به نوشته جروزالم‌پست، نتانیاهو ادامه داد: «امیدوارم در آینده نزدیک، بتوانیم به رسمیت شناختن طرح الحاق را در کنار دیگر مسائل دیپلماتیک مهم برای اسرائیل، پیش ببریم.»

وی سپس با به نام خود زدن تمام اقداماتی که دولت ترامپ در حمایت از رژیم صهیونیستی انجام داده، مانند اعلام قدس اشغالی به پایتختی این رژیم و به رسمیت شناختن اشغال جولان سوریه، مدعی شد: «تمام اینها تصادفی که اتفاق نیفتاده‌است!» کابینه تل‌آویو پیشتر وعده داده‌بود روز یکم جولای، تاریخ اجرای طرح اشغال خواهدبود، اما به نوشته هاآرتص دلیل عدم اجرای این طرح در آن روز، این بود که طرح مذکور از ابتدا بیشتر به عنوان وسیله‌ای برای انحراف توجهات از پرونده‌های فساد «بنیامین نتانیاهو» نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی طراحی شده‌بود. یک مقام ارشد امریکایی چند روز پیش به شبکه تلویزیونی «کان‌نیوز» گفت هنوز تصمیم جدیدی درباره طرح الحاق کرانه باختری گرفته نشده‌است.

دورنما

فیلم جدید از لحظه قتل سیاهپوست امریکایی

«شلیک نکنید»! التماس فلوید از پلیس در لحظه دستگیری

با گذشت دو ماه و نیم از آغاز تظاهرات ضد نژادپرستی، جنایت قتل جورج فلوید، سیاهپوست امریکایی زیر زانوی مأمور پلیس این کشور ابعاد بیشتری پیدا می‌کند. انتشار ویدئویی جدید از لحظه بازداشت فلوید، نشان می‌دهد مأموران پلیس، وی را مجبور به خروج از خودرو می‌کنند و او نیز برای حفظ جان خود به پلیس التماس می‌کند که شلیک نکنند.

در حالی که دولت امریکا تلاش می‌کند تا به اعتراضات سراسری علیه خشونت‌های پلیس در این کشور پایان دهد، اما هر روز فیلم‌های جدیدی از جنایت‌های پلیس در امریکا منتشر می‌شود که آتش اعتراضات عمومی را شعله‌ور می‌کند. به نوشته خبرگزاری آسوشیتدپرس، فیلم جدیدی از دوربین نصب‌شده روی یونیفرم یکی از مأموران پلیس بازداشت‌کننده جورج فلوید منتشر شده که نشان می‌دهد او با مشاهده اسلحه پلیس که به سمتش نشانه رفته، بسیار وحشت‌زده شده و برای حفظ جان خود التماس می‌کند. این ویدئو که به دستور یک قاضی در دادگاهی در ایالات متحده منتشر شده، توماس لِین، مأمور پلیس امریکایی را نشان می‌دهد که سلاح خود را به سمت سر فلوید گرفته و او را به زور از خودرو به بیرون می‌کشد. بر اساس این فیلم، فلوید با حالت التماس و ضجه می‌گوید، «آقای مأمور، لطفاً به من شلیک نکنید» و مأموران پلیس بدون توجه به صحبت‌های وی، با فریاد از فلوید می‌خواهند که مقاومت نکند و روی زمین دراز بکشد. بر اساس این گزارش، مأموران پلیس امریکایی پیشتر مدعی بودند که فلوید با استفاده از یک ۲۰ دلاری تقلبی، از فروشگاهی در مینیاپولیس یک پاکت سیگار خریده‌بود و به همین دلیل آنها نیز خودروی وی را متوقف کردند و سعی در بازداشتش داشتند. این ویدئو همچنین نشان می‌دهد که مأموران سعی دارند فلوید را به زور در صندلی عقب خودروی پلیس قرار دهند، اما او با گریه التماس می‌کند که بیماری «تنگناهراسی» (ترس از فضای بسته و تنگ) دارد و در آنجا می‌میرد. وکلای خانواده فلوید چند روز پیش اعلام کردند که شکایتی را علیه پلیس شهر مینیاپولیس مطرح کرده‌اند.

ترامپ تحولات لبنان را انقلاب خواند، معاون وزیر خارجه امریکا به بیروت می‌رود

مهره چینی امریکایی-فرانسوی برای بیروت پس از انفجار

گزارش یک

امریکا و فرانسه شادی خود را از استعفای حسان دیاب، نخست وزیر لبنان پنهان نمی‌کنند. دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور امریکا گفته که لبنان اکنون شاهد یک انقلاب است و یک هیئت امریکایی هم برای رایزنی‌ها درباره تشکیل کابینه جدید لبنان به بیروت می‌رود. وزارت خارجه فرانسه هم گفت که اولویت لبنان تشکیل هر چه سریعتر دولت جدید برای اصلاحات است. کاهش ملموس آشوب‌های دوشنبه شب بعد از استعفای نخست وزیر نشان داد که مخالفان بخشی از هدف خود، یعنی ساقط کردن نخست وزیر را محقق شده می‌بینند. با این حال، این پایان ماجرا نیست. نه فقط تشکیل دولتی همسو با غرب مدنظر است، بلکه زمزمه‌هایی هم درباره ساقط کردن میشل عون رئیس‌جمهور لبنان به گوش می‌رسد؛ سناریویی که معاون پارلمان لبنان درباره آن هشدار داد به جنگ داخلی منجر می‌شود.

به گزارش «جوان»، دوشنبه شب تنها ساعتی بعد از آنکه حسان دیاب، نخست وزیر لبنان استعفای خود را در کاخ بعبدا تقدیم رئیس‌جمهور کرد و میشل عون هم او را مأمور کابینه پیشبرد امور کرد، دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور امریکا از به جریان افتادن «یک انقلاب» در لبنان سخن گفت: «آنچه در لبنان رخ داد ترسناک بود. انفجار بندر بیروت ناراحت‌کننده و یکی از دشوارترین اتفاقاتی بود که دیدم. اکنون لبنان شاهد یک انقلاب است.» پیش از ترامپ، «کایلی مک‌اینانی» سخنگوی کاخ سفید در کنفرانس خبری روزانه گفته بود واشنگتن مسائل لبنان را از نزدیک دنبال می‌کند: «ما اوضاع را به دقت رصد می‌کنیم. همان‌طور که گفتیم دل‌های ما با زنان و مردانی است که جانشان را از دست دادند.» یک هیئت امریکایی هم به ریاست «دیوید هیل» معاون امور سیاسی وزیر خارجه امریکا می‌رود تا درباره تحولات لبنان بعد از انفجار بیروت و همچنین استعفای نخست‌وزیر با مقام‌های این کشور رایزنی و تبادل نظر کند. هرچند برخی منابع گفته‌اند که برنامه سفر دیوید هیل به بیروت هنوز نهایی نشده، ولی گفت‌وگوهای روز جمعه در بیروت قطعی است. تشکیل دولت جدید لبنان، موضوع اصلی در دستور کار هیئت امریکایی در سفر به بیروت خواهد بود. نشنال دراین باره نوشت: «استعفای کابینه دیاب برای مقام‌های امریکایی یک موضوع شگفت‌آور نبود؛ چراکه آنها در حال رصد تحولات میدانی بیروت بودند و از سه‌شنبه هفته قبل (زمان وقوع انفجار بیروت) در حال همکاری و هماهنگی با دولت فرانسه بوده‌اند.» کارشناسان البته گفته‌اند که تمدید مأموریت یونیفل (نیروهای حافظ صلح سازمان ملل در لبنان)، تعیین خط مرزی دریایی بین لبنان و رژیم صهیونیستی، تحقیق بین‌المللی درباره انفجار بیروت و اصلاحات اقتصادی مدنظر صندوق بین‌المللی پول از جمله دیگر موضوعات در دستور کار هیئت امریکایی خواهد بود. موازی با امریکا، وزارت خارجه فرانسه هم با استقبال ضمنی از استعفای حسان دیاب اعلام کرد که اولویت لبنان تشکیل هر چه سریعتر دولت جدید در لبنان است. ژان ایو لودریان، وزیر خارجه فرانسه خواهان تشکیل دولتی «کارآمد» شد. وزیر خارجه فرانسه بار دیگر روی «انجام اصلاحات» به معنایی که مد نظر فرانسوی‌ها است، تأکید کرده و گفته‌است: «باید تشکیل دولتی «کارآمد» که مأموریتش حل چالش‌های اصلی لبنان و خصوصاً بازسازی بیروت و انجام برخی اصلاحات باشد در صدر اولویت‌های لبنان قرار گیرد.»

وزارت خارجه لبنان هم در بیانیه‌ای جداگانه هشدار داده که اگر اصلاحات انجام نشود، لبنان «به سوی فروپاشی حرکت خواهد کرد و خواسته معترضان درباره انجام اصلاحات در این کشور باید پاسخ داده شود.»

هدف، سرنگونی «عون» است

پایتخت لبنان دوشنبه شب بعد از استعفای حسان دیاب، شاهد آرامشی هرچند شکننده بود؛ آرامشی که نشان داد مخالفان دولت تا حدی از نتیجه به دست آمده ارضا شده‌اند. روزنامه الجمهوریه گزارش کرده که احتمال مکلف شدن سعد حریری برای تشکیل دولت زیاد است، اما هنوز این مسئله نهایی نشده‌است. به نوشته الجمهوریه، این مسئله نیاز به مذاکرات جدی دارد به ویژه اینکه حریری شروط مشخصی دارد. بحث‌ها درباره نخست‌وزیر رفیق حریری در حالی است که او خود تا ژانویه ۲۰۲۰ نخست وزیر لبنان بود که با اعتراضات مردمی مجبور به کناره‌گیری شد و حسان دیاب جای او را گرفت. دیاب دوشنبه شب پس از تقدیم استعفای خود به رئیس‌جمهور لبنان در سخنانی که نوک طعنه آن به سمت حریری بود، گفت: «برخی تنها برای‌شان پیروزی‌های سیاسی و سخنان پوپولیستی اهمیت دارد. آنها باید از خودشان خجالت می‌کشیدند، زیرا فسادشان این فاجعه را به وجود آورد.» نخست وزیر مستعفی لبنان که فعلاً مأمور کابینه پیشبرد امور شده‌است، گفت: «این افراد مصیبت حقیقی مردم لبنان هستند، اما آنها به اعتراضات اکتبر ۲۰۱۹ توجه نکردند، این اعتراضات علیه آنها بود، اما آنها این را نفهمیدند. آنها تلاش کردند تقصیراتشان را به گردن دولت بیندازند و مسئولیت فروپاشی را به دولت تحمیل کنند.» هرچند به نظر می‌رسد مخالفان با ساقط کردن حسان دیاب به بخشی از هدف خود رسیده‌اند، اما ظاهراً این پایان کار نیست. معاون رئیس پارلمان لبنان دیروز گفت که هدف آشوب‌های کنونی در این کشور، ساقط کردن «میشل عون» رئیس‌جمهور است و البته هشدار هم داد که این موضوع به جنگ داخلی منجر می‌شود. «یلی الفرزلی» معاون «نبیه بری» به شبکه «المیادین» گفت: «مؤاخذه [و سؤال از] دولت خواست تمام قوای سیاسی بود و دعوت حسان دیاب به برگزاری انتخابات زودهنگام بدون مشورت با احدی اعلام شد.» الفرزلی گفت که مدتی است خواستار استعفای دولت است، زیرا حس کرده که این دولت ناتوان از مقابله با چالش‌هاست. الفرزلی در خصوص انفجار در بندر بیروت هم گفت: مسئولیت کوتاهی کردن در این موضوع بر عهده دولت دیاب است، نه مسئولیت جزائی آن. تحقیق از وزرا در پرونده انفجار انجام شده‌است.

امریکا، لبنان را از «احتمال انفجار» مطلع نکرد

موازی با بحران داخلی در لبنان، سازمان‌های بین‌المللی در حال هشدار درباره بحران اقتصادی در لبنان هستند، هشدارهایی هرچند واقعی که البته نمی‌توان از اهداف سیاسی آن چشم پوشی کرد. مدیر اجرایی برنامه‌های جهانی غذا وابسته به سازمان ملل هشدار داده که «بسیار نگران است» از اینکه شاید نان در لبنان طی دوهفته و نیم تمام شود. به گزارش ایسنا، به نقل از عربی الجدید، مدیر اجرایی برنامه‌های جهانی غذا گفت: ۸۵درصد از غلات لبنان از طریق بندر تخریب شده بیروت وارد می‌شد. همزمان، در سناریویی موازی، دیروز فاش شد بر اساس یک پیام دیپلماتیک که از سوی سفارت امریکا در لبنان منتشر شده، یک پیمانکار امریکایی که مشاور امنیت بنادر در ارتش ایالات متحده بوده از چهارسال پیش متوجه خطر احتمالی انفجار آمونیوم نیترات ذخیره شده در بندر بیروت شده و مقامات امریکایی را از این بابت مطلع کرده‌است. این در حالی است که نیویورک تایمز نوشته که یکی از مقامات ارشد وزارت خارجه امریکا مدعی شده مقامات این کشور از گزارش این فرد مطلع نبوده‌اند و گفته‌اند این پیام نشان می‌دهد که به آنها در این مورد خبری داده نشده‌است. منابع می‌گویند این مسئله که شاید امریکا درباره خطر احتمالی این مواد منفجره اطلاع داشته و هیچ هشداری نداده‌است، دیپلمات‌های غربی را متعجب و خشمگین کرده است. یکی از این دیپلمات‌ها گفت، اگر تأیید شود که امریکا از این مسئله مطلع بوده‌است، خیلی تکان‌دهنده خواهد بود. نیویورک تایمز نوشته، مشخص نیست که این فرد چه زمانی این گزارش را منتقل کرده‌است، اما چندین مقام فعلی و پیشین امریکایی که در آن زمان در غرب آسیا فعالیت می‌کردند، گفته‌اند که وی یافته‌های خود را به طور معمول، بلافاصله به مقامات در وزارت خارجه و وزارت دفاع امریکا می‌رساند. دیپلمات‌های دیگر کشورها نیز که تحت تأثیر این انفجار قرار گرفته‌اند، گفته‌اند که امریکا برای مجبور کردن دولت لبنان به منظور انتقال این مواد تلاش کمی داشته است. در حالی که بحث‌ها درباره تحقیق بین‌المللی درباره انفجار لبنان مطرح شده‌است، عبدالباری عطوان، سردبیر روزنامه رأی‌الیوم و مقاله‌نویس مشهور عرب در توییتی هشدار داد که تحقیقات بین‌المللی درباره انفجار بندر بیروت به معنای منحرف کردن تحقیقات از روند واقعی آن است. آیا تیم بازرسی در عراق را فراموش کرده‌ایم، یادداشت‌های اسکات ریتر، جاسوس امریکایی را بخوانید تا واقعیت را دریابید. ارتش لبنان برای انجام این مأموریت مقبول‌تر و بهتر و از صلاحیت بیشتری برخوردار است. کسانی که به دنبال تحقیقاتی غیر از این باشند خواهان تکرار فاجعه عراق یا ناتو در لیبی هستند.

گزارش ۲

«له له» ترامپ برای توافق با ایران

رئیس‌جمهور امریکا: پیروز شوم ۴ هفته‌ای با ایران توافق می‌کنیم

رئیس‌جمهور امریکا برای دومین بار در همین هفته وعده توافق سریع با ایران در صورت رسیدن به دوردوم ریاست بر کاخ سفید را داد تا بار دیگر ولع خود برای مذاکره و توافق با ایران را به نمایش گذاشته باشد.

به گزارش رسانه‌های صهیونیستی از جمله «اسرائیل‌هیوم»، دونالد ترامپ یک‌شنبه در جلسه‌ای در ایالت نیوجرسی برای جمع‌آوری حمایت مالی گفته است: «اگر برنده شویم، ظرف چهار هفته با ایران توافق خواهیم کرد.»

دونالد ترامپ روز شنبه نیز در یک سخنرانی جداگانه گفته بود در صورتی که در انتخابات ریاست جمهوری به پیروزی برسد خیلی زود با ایران به توافق خواهد رسید.

ترامپ در کنفرانس شنبه در واکنش به گزارش دستگاه اطلاعاتی امریکا که ایران، چین و روسیه را به تلاش برای دخالت در انتخابات امریکا متهم کرده بود، گفت: «ایران دوست دارد من رئیس‌جمهور نشوم. این را اعلام کنم، اگر من برنده شوم -زمانی که این اتفاق بیفتد- خیلی سریع با ایران به توافق می‌رسیم. با کره‌شمالی هم خیلی سریع توافق می‌کنیم.»

وی در ادامه گفت: «کره‌شمالی و ایران، همه اینها خیلی سریع با ما توافق می‌کنند. ایران برای توافق با ما له‌له می‌زند، ولی می‌خواهند منتظر بمانند، چون ترجیح می‌دهند با بایدن توافق کنند. اگر چین هنگامی که بایدن در قدرت است با امریکا توافق کند، کشورمان را تصاحب خواهد کرد.»

در حالی که بیش از دو سال از این وعده می‌گذرد دولت امریکا در تحقق این هدف ناکام مانده است، به همین دلیل ترامپ به خصوص در آستانه انتخابات ریاست‌جمهوری ماه نوامبر از سوی گروه‌های مختلف در امریکا آماج انتقادات قرار گرفته است. منتقدان ترامپ، او را به نداشتن راهبرد در قبال ایران، تشدید بی‌مورد تنش‌ها با این کشور و جدا کردن مسیر امریکا از متحدانش متهم کرده‌اند.

شکست تلاش اروپایی‌ها برای تمدید تحریم ایران

رویترز به نقل از دیپلمات‌ها اعلام کرد که تلاش سه کشور اروپایی فرانسه، انگلیس و آلمان برای جلب رضایت روسیه و چین به منظور تمدید تحریم‌های تسلیحاتی سازمان ملل علیه ایران موفق نبوده است. تحریم‌های تسلیحاتی شورای امنیت که در سال‌های ۲۰۰۶ و ۲۰۰۷ علیه ایران وضع شد، پس از توافق هسته‌ای ایران مقرر شد در تاریخ ۱۸ اکتبر سال ۲۰۲۰ مصادف با ۲۷ مهرماه سال ۱۳۹۹ برداشته شود. مایک پمپئو، وزیر امور خارجه امریکا بعدازظهر روز چهارشنبه گذشته در یک نشست خبری اعلام کرد پیش‌نویس قطعنامه جدید امریکا برای تمدید تحریم‌های تسلیحاتی علیه ایران هفته آینده به شورای امنیت سازمان ملل متحد ارائه خواهد شد. در همین حال دیپلمات‌ها به خبرگزاری رویترز گفته‌اند که ظاهراً تلاش دقیقه آخری سه کشور اروپایی فرانسه، انگلیس و آلمان برای جلب رضایت روسیه و چین به منظور تمدید تحریم‌های تسلیحاتی سازمان ملل علیه ایران موفق نبوده است.

یک دیپلمات چینی مستقر در سازمان ملل نیز که رویترز نامی از وی نبرده است، در این باره گفت: گسترش تحریم تسلیحاتی علیه ایران فاقد مبنای قانونی است و این اقدام تلاش‌ها برای حفظ توافق هسته‌ای (برجام) را تضعیف می‌کند و پیش‌نویس طرح امریکا نیز هیچ شانسی برای تصویب نخواهد داشت.

همچنین یک دیپلمات اروپایی که به صورت ناشناس صحبت کرد، درباره این اقدام واشنگتن گفت: هدف دولت امریکا پایان دادن به توافق هسته‌ای با ایران است.

خبرگزاری فرانسه گزارش داد، در حال حاضر مخالفت با پیش‌نویس امریکا در حدی است که امریکا احتمالاً نمی‌تواند ۹ رأی لازم را به دست آورد تا روسیه و چین را مجبور به استفاده از حق وتو کند. در همین حال ارائه قطعنامه ضدایرانی امریکا برای تحریم تسلیحاتی که گفته می‌شد شامگاه دوشنبه به طور رسمی برای رأی‌گیری عرضه خواهد شد به تعویق افتاده است.

شنیده‌ها حاکی است اروپایی‌ها به قطعنامه پیشنهادی امریکا رأی ممتنع خواهند داد و روسیه و چین هم به صراحت اعلام کرده‌اند مخالف این قطعنامه هستند.

نگاه

سید رحیم نعمتی

مهندسی سیاسی بر ویرانه‌های انفجار بیروت

از اول هم انتظار می‌رفت که انفجار شامگاه سه‌شنبه چهارم آگوست در انبار شماره ۱۲ بندر بیروت پیامد قابل توجهی را به دنبال داشته‌باشد. گفته می‌شود که ۲ هزار و ۷۵۰ تن نیترات آمونیوم عامل این انفجار بوده‌است که در نتیجه آن بیش از ۱۷۰ نفر کشته و ۵هزار نفر نیز زخمی شدند. جدای از دهها نفر مفقودی که هنوز اثری از آنها به دست نیامده‌بود. این انفجار ناگهان توجه جهانی را به خود جلب کرد و زودتر از همه این امانوئل ماکرون بود که با سفر به بیروت خود را وسط ماجرا پرت کرد و کشورهای دیگر نیز بعد از فرانسه درگیر موضوع شدند تا آنجا که کنفرانس بین‌المللی حمایت از لبنان پنج روز بعد از انفجار به صورت مجازی برگزار شد. این میزان از سرعت تحولات با استعفای دولت حسن دیاب به اوج خود رسیده و به نظر می‌رسد که حالا لبنان بعد از انفجار بندر، دچار انفجاری بزرگ‌تر از آن در عرصه سیاسی شده‌است.

نشانه‌های فروپاشی دولت دیاب با استعفای وزیر اطلاع‌رسانی منال عبدالصمد شروع شد که استعفای وزرای دادگستری، محیط‌زیست و دارایی را به دنبال داشت. با این حال، کنارگیری وزرای مستعفی نمی‌توانست به خودی خود باعث سقوط دولت دیاب بشود، چنان که او در این حدود هشت ماه نخست وزیری کمتر روزی را بدون دردسر پشت سر گذاشته و توانسته بود با تمام مشکلات ایستادگی کند. مشکل اصلی او تنها کنارگیری چهار وزیر یا تعدادی از نمایندگان پارلمان وابسته به جناح‌الکتائب نبود که از روز اول هم چندان روی خوشی به دولت او نشان ندادند، بلکه مشکل او طرحی بود که مطرح کرد و ناگهان خود را در مقابل واکنش تند نمایندگان پارلمان دید. طرح او برگزاری انتخابات زودهنگام پارلمان بود که در روز شنبه ۱۸ مرداد مطرح کرد و گفت که تنها راه‌حل برون‌رفت از بحران کنونی، برگزاری انتخابات زودهنگام است. این طرح می‌توانست پاسخی به اعتراضات خیابانی باشد که دوباره و با شدت در خیابان‌های لبنان به راه افتاده‌بود و در همان روز هم باعث اشغال وزارت خارجه لبنان و چند ساختمان مهم دولتی به دست معترضین شده‌بود. با این حال، طبیعی بود که نمایندگان پارلمان موقعیت خود را در خطر ببینند و با اعتراض‌شان ناگهان مسئله استیضاح خود دیاب به صورت جدی مطرح شد و به نظر می‌رسید که بخش قابل توجهی نیز از استیضاح او حمایت می‌کنند. بنابر این، دیاب خود را در آستانه سقوط و عدم رأی اعتماد پارلمان می‌دید و گزینه بهتر به نظرش این بود که تا دیر نشده از استعفای وزرای چهارگانه بهره‌برداری کند و عطای نخست وزیری را به لقایش ببخشد.

شکی نیست که سقوط دولت دیاب، وضعیت سیاسی لبنان را بحرانی‌تر از قبل می‌کند، هر چند که این استعفا نشان داد خبری از انتخابات زودهنگام دست‌کم در کوتاه‌مدت نخواهدبود و دولت آینده باید با آرای همین ترکیب از نمایندگان پارلمان کار خود را شروع کند. در این صورت، فرایند تعیین نخست وزیر مکلف و تشکیل کابینه مطرح است که تجربه پیشین و از جمله همین دولت دیاب نشان داد فرایندی طاقت‌فرسا و پیچیده است و می‌تواند ماه‌ها طول بکشد. در این بین، باید به مداخله قدرت‌های خارجی نیز توجه کرد که شدیدتر از گذشته شده و انفجار سه‌شنبه این بهانه را به آنها داده تا بی‌پرده و حتی بدون رعایت ظواهر سیاسی در امور داخلی لبنان مداخله کنند. مداخله امریکا قبل از این و توسط سفیر خود دورثی شیا شروع شده‌بود و شدت این مداخله در برخی مواقع آن‌قدر بی‌پرده و عیان بود که مقامات سیاسی و شخصیت‌های لبنانی مجبور به واکنش به آن می‌شدند و در جریان شورش‌های چند روز گذشته هم سفارت امریکا در بیروت با صدور بیانیه از این شورش‌ها حمایت کرد تا به افزایش بحران در این کشور دامن بزند. در این میان، ماکرون و جناح فرانسوی برای عقب نماندن از امریکا میزان مداخله خود را افزایش دادند، چنان که شورش‌های اخیر درست بعد از سفر ماکرون شروع شد و طومار ۵۰ هزار نفری از احیای قیمومت فرانسه بر لبنان شروع شد. به نظر می‌رسد که نوعی رقابت بین امریکا و فرانسه برای مداخله‌جویی در لبنان ایجاد شده و کنار رفتن دولت دیاب نیز می‌تواند انگیزه بیشتری به این دو کشور بدهد تا با همراهی برخی از گروه‌های سیاسی بیش از گذشته در جریان تشکیل دولت لبنان دخالت کنند، چنان که از سخنان ماکرون در بیروت نیز چنین چیزی برداشت می‌شد و موضوع تحقیقات بین‌المللی در خصوص انفجار بندر بیروت نیز در همین راستا مطرح شده‌است. در هر صورت، سقوط دولت دیاب انفجار سیاسی را در پی داشته که باعث می‌شود شرایط نسبت به قبل از تشکیل دولت دیاب بسیار پیچیده‌تر شود.

اخبار کوتاه

۱۰ میلیون یمنی در معرض گرسنگی

نماینده صندوق جمعیت سازمان‌ملل‌متحد در یمن اعلام کرد که ۱۰میلیون یمنی تنها یک گام با گرسنگی فاصله دارند. نماینده صندوق جمعیت سازمان ملل در یمن در مصاحبه با خبرگزاری آناتولی ترکیه در تشریح وضعیت وخیم مردم یمن گفت: «پس از پنج‌سال جنگ و درگیری در یمن، مردم در سراسر کشور از پایین‌ترین سطح سیستم ایمنی بدنی و حادترین سطح ضعف بدنی در جهان رنج می‌برند تا جایی که ۸۰درصد آنها برای زنده ماندن به کمک‌های غذایی تکیه دارند.» وی گفت: «۱۰میلیون یمنی تنها یک گام با گرسنگی فاصله دارند و یک چهارم هم از سوء تغذیه حاد رنج می‌برند.»

تأکید اردوغان بر ادامه اکتشاف در دریای مدیترانه

رئیس‌جمهور ترکیه با تأکید بر تداوم فعالیت‌های اکتشافی این کشور در دریای مدیترانه گفت: آنکارا هرگز با طرحی که این کشور را به سواحلش محدود کند، موافقت نمی‌کند. به گزارش خبرگزاری «آناتولی» رجب طیب اردوغان شامگاه دوشنبه گفت: «ترکیه به اجرای برنامه‌هایش در عرصه میدانی و دیپلماسی ادامه می‌دهد تا زمانی که عقل سلیم در موضوع [شرق دریای مدیترانه] پیروز شود.» وی با درخواست از کشورهای حاشیه دریای مدیترانه برای همکاری جهت یافتن چارچوبی برای حفاظت از حقوق همه در این منطقه، اظهار داشت: «ما همواره اینجا هستیم و آماده‌ایم با گفت‌وگو بر مبنای تساوی، مناقشات را حل کنیم.»

ترامپ: از پوتین برای شرکت در نشست گروه۷ دعوت می‌کنم

با وجود مخالفت کشورهای اروپایی، رئیس‌جمهور امریکا از تصمیم خود برای دعوت از رئیس‌جمهور روسیه برای شرکت در نشست گروه۷ خبر داد. بنابر گزارش خبرگزاری تاس، دونالد ترامپ روز دوشنبه در یک نشست خبری در کاخ سفید با اعلام اینکه قصد دارد، نشست گروه۷ را بعد از انتخابات ریاست جمهوری برگزار کند، گفت: «مطمئناً از او برای نشست دعوت خواهم کرد و فکر می‌کنم که پوتین یک فاکتور بسیار مهم است.»

اولیانوف: امریکا از پمپاژ سلاح به خاورمیانه دست بردارد

نماینده روسیه در سازمان‌های بین‌المللی در پاسخ به خوشحالی وزیر خارجه امریکا از نامه شورای همکاری خلیج فارس علیه ایران، به طعنه از امریکا خواست از ارسال سلاح به منطقه غرب آسیا دست بکشد. میخائیل اولیانوف در ارتباط با این نامه نوشت: «لازم است به امریکا توصیه شود به عنوان اولین گام، از پمپاژ سلاح به خاورمیانه به ارزش میلیاردها دلار دست بکشد.»

برنامه کره‌جنوبی برای ساخت سامانه شبیه گنبد آهنین

کره‌جنوبی از پروژه‌ای ویژه برای دفاع از زیرساخت‌های «سئول» و در تقابل با راکت‌های برد بلند همسایه شمالی مشابه گنبد آهنین خبر داده‌است. به نوشته خبرگزاری «یونهاپ»، کره‌جنوبی با رونمایی از طرح دفاعی خود اعلام کرده علاوه بر ساخت سامانه شبه گنبد آهنین، قصد ساخت یک ناو هواپیمابر سبک و یک جنگنده کاملاً بومی را دارد. مقامات کره‌جنوبی گفته‌اند که استقرار نسخه کره‌ای سامانه دفاع موشکی گنبدآهنین اواخر سال‌های دهه ۲۰۲۰ یا اوایل دهه ۲۰۳۰ اجرایی می‌شود.